

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Brno-venkov rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr.Petra Jirsy a přísedících Jarmila Makovského a Mgr.Miroslavy Růskové v hlavním líčení konaném dne 26.března 2012 v Brně, **t a k t o :**

obžalovaný

J. K.

je v i n e n , ž e

jako starosta obce a člen zastupitelstva obce Hajany v úmyslu opatřit obci Hajany neoprávněný majetkový prospěch v rozporu s § 5 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, na 16. zasedání zastupitelstva obce Hajany, konaném dne 18. 5. 2009, schválil společně s J. K., H. M., L. V., V. K. a T. V., stíhanými samostatně, Usnesením č. 9 prodej pozemků zapsaných u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-venkov, na listu vlastnictví č. 10001 pro katastrální území i obec Hajany jako pozemky parcelní č. 1001 o výměře 11.735 m², 1002 o výměře 9.939 m², 300/20 o výměře 370 m², 1041 o výměře 11.257 m², 1022 o výměře 2.681 m², 1159 o výměře 13.281 m², 1165 o výměře 5.181 m², 1048 o výměře 20.149 m², 1164 o výměře 10.463 m², společností J. P., a. s., [redacted], ačkoliv věděli, že na tyto pozemky byl uplatněn H. D., [redacted], restituční nárok podle zákona č. 229/1991 Sb., a tudíž povinná osoba, v tomto případě obec Hajany, byla povinna s nemovitostmi až do jejich vydání

oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře, ode dne účinnosti tohoto zákona nemohla tyto věci, jejich součásti a příslušenství převést do vlastnictví jiného

a dále schválili Usnesením č. 11 prodej výše uvedených pozemků JUDr. J. V., [REDAKCE], v případě, že by společnost J. P., a. s., nedodržela podmínky prodeje, kdy na základě takto přijatých usnesení a Dohody o narovnání mezi společnostmi J. P., a. s. a JUDr. J. V., za účasti obce Hajany, uzavřené dne 8. 7. 2009, byly výše specifikované pozemky dne 17. 7. 2009 na základě kupních smluv ve formě notářských zápisů č. NZ 198/2009, NZ 199/2009 prodány z části (pozemky par.č.1291, 1001, 1165 a čtyři pětiny pozemku par.č.1002) společně ještě s dalšími pozemky společnosti J. P., a. s., za kupní cenu 6.343.150,- Kč a z části (pozemky par.č. 300/20, 1041, 1022, 1159, 1048 a jedna pětina pozemku par.č.1002) společně s dalšími pozemky JUDr. J. V. za kupní cenu 2.256.850,- Kč,

a tímto jednáním obec Hajany neoprávněně obohatil o částku více jak 8.000.000,- Kč,

t e d y

jako veřejný činitel v úmyslu opatřit jinému neoprávněný prospěch vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu a opatřil takovým činem jinému značný prospěch.

T í m s p á c h a l

trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění zákona č. 52/2009 Sbírky účinného do 31. 12. 2009,

a o d s u z u j e s e

podle § 158 odst. 2 trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění zákona č. 52/2009 Sbírky účinného do 31. 12. 2009, k trestu odnětí svobody v trvání **3 (tří) roků a 8 (osmi) měsíců**.

Podle § 39a odst. 2 písm. c) trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění zákona č. 52/2009 Sbírky účinného do 31. 12. 2009, se obžalovaný pro výkon trestu zařazuje do **věznice s ostrahou**.

O d ů v o d n ě n í :

Dokazováním pro vedeným u hlavního líčení měl soud prokázán skutkový děj tak, jak je uveden ve výroku tohoto rozhodnutí.

Tento skutkový děj měl soud prokázán zejména výpověďmi svědků JUDr.D. S., D. K., M. Č., Z. Š., J. V., H. V. a J. S., jakož i listinnými důkazy a věcným důkazem (videozáznamem) založenými ve spisovém materiálu. Provedené důkazy hodnotil soud jak jednotlivě, tak i v jejich vzájemných souvislostech a poté dospěl k následujícím závěrům.

Předně je nutno uvést, že původně bylo vedeno společné řízení proti obžalovanému J. K., V. K., T. V., H. M., L. V. a J. K. a teprve až dne 21.2.2012 byla trestní věc obžalovaného J. K. vyloučena k samostatnému projednání. Ohledně ostatních obžalovaných byl dne 21.2.2012 vyhlášen rozsudek, kterým byli tito obžalovaní uznáni vinným ve stejném rozsahu jako obžalovaný J. K.. Vzhledem k tomu, že od této doby již ani ve věci obžalovaného J. K. nebyl proveden žádný další důkaz, je důkazní situace zcela shodná s dobou, kdy byl vyhlášen zmíněný rozsudek. Protože tedy soud hodnotil tytéž důkazy, je možno ve shodně s odůvodněním rozsudku zdejšího soudu ze dne 21.2.2012 sp.zn.2T 77/2011 pouze zopakovat, že na základě provedené dokazování lze dospět k jednoznačnému závěru, že se stal skutek, pro který byla podána obžaloba. Toto zjištění vyplývá zejména z listinných důkazů, z nichž je zřejmé, že obžalovaný společně s dalšími spoluobžalovanými jako členové zastupitelstva obce Hajany na 16. zasedání zastupitelstva obce Hajany, konaném dne 18. 5. 2009, schválili usnesením č. 9 prodej pozemků zapsaných u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-venkov, na listu vlastnictví č. 10001 pro katastrální území i obec Hajany jako pozemky parcelní č. 1291 o výměře 194 m², 1309 o výměře 76 m², 225/2 o výměře 71 m², 226/7 o výměře 103 m², 1001 o výměře 11.735 m², 379/2 o výměře 237 m², 300/18 o výměře 383 m², 1002 o výměře 9.939 m², 300/20 o výměře 370 m², 1041 o výměře 11.257 m², 1022 o výměře 2.681 m², 300/19 o výměře 387 m², 1159 o výměře 13.281 m², 300/1 o výměře 3.240 m², 1165 o výměře 5.181 m², 1048 o výměře 20.149 m², 1164 o výměře 10.463 m², společnosti J.P.r, a. s., [redacted], a dále schválili Usnesením č. 11 prodej výše uvedených pozemků JUDr. J. V., [redacted], v případě, že by společnost J. P., a. s., nedodržela podmínky prodeje, kdy na základě takto přijatých usnesení a Dohody o narovnání mezi společnostmi J. P., a. s. a JUDr. J. V., za účasti obce Hajany, uzavřené dne 8. 7. 2009, byly výše specifikované pozemky dne 17. 7. 2009 na základě kupních smluv ve formě notářských zápisů č. NZ 198/2009, NZ 199/2009 prodány z části (pozemky par.č.1291, 225/2, 226/7, 1001, 379/2, 1165 a čtyři pětiny pozemku par.č.1002)

- 4 -

pokračování

2T 22/2012

společnosti J. P., a. s., za kupní cenu 6.343.150,- Kč a z části (pozemky par.č. 1309, 300/18, 300/20, 1041, 1022, 300/19, 1159, 300/1, 1048 a jedna pětina pozemku par.č.1002) JUDr. J. V. za kupní cenu 2.256.850,- Kč. V tomto směru ostatně ani nevznikly žádné pochybnosti a tento skutkový závěr nijak nezpochybňuje ani obžalovaný.

Ohledně posouzení možné trestnosti takto prokázaného jednání obžalovaného, již byla důkazní situace složitější. Obžalovanému je kladeno za vinu, že uvedené pozemky prodal s vědomím, že se jedná o pozemky, na které byl vznesen restituční nárok, a že tedy povinná osoba, v tomto případě obec Hajany, byla povinna s nemovitostmi až do jejich vydání oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře, a ode dne účinnosti zákona č. 229/1991 Sbírky nemohla tyto věci, jejich součástí a příslušenství převést do vlastnictví jiného (§ 5 odst.3 citovaného zákona). A právě vědomým prodejem těchto pozemků měl obžalovaný vykonávat svoji pravomoc způsobem odporujícím zákonu, což však obžalovaný J. K. stejně jako ostatní obžalovaní popírali.

Obžalovaný J. K., starosta obce Hajany, vypověděl, že se nejprve domníval, že veškeré pozemky v k.ú.obce Hajany patří do restituce, teprve až se o věc začal zajímat více, zjistil, že je veden soudní spor pouze ohledně vydání pozemků státního statku Valtice a zámku. O jiném sporu nevěděl. Ohledně ostatních pozemků nebyl v listu vlastnictví žádný záznam. Proto zadal vypracování právního rozboru ohledně dispozice s pozemky obce JUDr.M., a protože ani na základě tohoto rozboru žádné omezení s pozemky dáno nebylo, byl odsouhlasen jejich prodej.

Původně spoluobžalovaní L. V., T. V. a V. K. v podstatě shodně uvedli, že předchozí zastupitelstvo nepracovalo řádně, a proto se jako noví členové zastupitelstva snažili dát obecní záležitosti do pořádku. Bylo nutno zajistit finanční prostředky na rozvoj obce. Obžalovaným byl starostou obce předložen list vlastnictví a právní rozbor JUDr.M. a protože z těchto dokladů nevyplývalo žádné omezení dispozice s předmětnými pozemky, jejich prodej jako členové zastupitelstva odsouhlasili. Kromě pozemků souvisejících se zámkem o žádných dalších pozemcích, na které byl vznesen restituční nárok, nevěděli.

Původně spoluobžalovaný J. K. rovněž uvedl, že při prodeji pozemků členové zastupitelstva vycházeli z listu vlastnictví a právního rozboru.

Původně spoluobžalovaná H. M. vypověděla, že kromě zámku neví o restitučních nárocích na předmětné pozemky vůbec nic.

Svědék L. M., rovněž člen zastupitelstva, rovněž tvrdil, že o žádných restitučních nárocích ohledně předmětných pozemků nic neví.

Svědkyň V. J. pouze uvedla, že o žádných restitucích neví, zámek v Hajanech patří hraběnce, ale jakým způsobem ho nabyla, nevěděla.

Svědkyň B. H., účetní obce Hajany, uvedla, že příchozí poštu zapíše do knihy a nechává ji u této knihy a tuto korespondenci si pak přebírá starosta. K e-mailovému dotazu na č.l.189 uvedla, že tento psala ona. Uvedla, že zprávy píše jménem starosty nebo na pokyn starosty. Je možné, že tento dotaz učinila na žádost některého z občanů obce, protože starosta jí sdělil, aby občanům vycházela maximálně vstříc. Svědkyně také různým lidem opatřovala různé mapy z katastru nebo kopírovala mapy na úřadě. Svědkyně dále uvedla, že pokud byla ze strany nějakého státního úřadu zaslána korespondence adresovaná přímo starostovi, nedovolila by si ji dát někomu cizímu, ale výjimečně se to stát mohlo.

Výpovědím původně spoluobžalovaných, podepřenými výpovědi svědků M. či H., však soud přisvědčit nemohl, a to hned z několika důvodů. Předně je obhajoba obžalovaných vyvrácena následujícími svědeckými výpověďmi.

Svědkyň JUDr.D. S., pracovnice Pozemkového úřadu Brno-venkov, vypověděla, že se s obžalovaným K. st. ohledně restitučních nároků rodiny D. setkala jednou nebo dvakrát. O konkrétních pozemcích nehovořili. Když zjistila, že část restitučních pozemků byla prodána, telefonicky se spojila s obžalovaným K. st., který přislíbil, že dostaví, což však nesplnil. Svědkyně se poté dále vyjadřovala k otázkám pozemkových úprav.

Svědka D. K. uvedl, že se pravidelně účastnil jednání zastupitelstva obce v době, kdy byl starostou Z. Š. i obžalovaný J. K.. O restitučních nárocích rodiny D. ví, v Hajanech o tom vědí všichni. O jaké konkrétní pozemky se jedná, zjistil z jednání zastupitelstva, na kterém obžalovaný K. st. na mapě tyto pozemky ukazoval. Dále vypovídal ke sporům, které s obžalovaným J. K. má.

Svědka Z. Š., bývalý starosta obce Hajany, uvedl, že každý v obci ví o vznesených restitučních nárocích. Uvedl, že kromě chodníků a komunikací to byly vlastně všechny pozemky. Restituční nároky se mnohokrát projednávaly na jednání zastupitelstva, kterých se účastnil i obžalovaný K. st., který si jednání dokonce natáčel na kameru. Obžalovaný také požadoval odkoupit jeden z pozemků, ale byl odmítnut s tím, že se jedná o restituci. Jednání zastupitelstva, kde se restituční nároky projednávaly, se účastnili i ostatní obžalovaní.

Svědkyň H. V. vypověděla, že v době, kdy byl starostou obce Z. Š., se tento zasazoval proti vydání pozemků, na které byl uplatněn restituční nárok. V opozici proti němu byl její manžel a obžalovaný K. st., kteří požadovali, aby se tento majetek rodině D. vrátil. Její manžel, obžalovaný K. st. a obžalovaná M. pak starostovi opakovaně zasílali žádosti o

informace ohledně restitucí. Obžalovaný K. st. měl také zájem o pozemek par.č.300/20, který se bezprostředně nachází vedle jeho pozemku.

Svědék J. V., který byl v letech 2002 až březen 2008 členem zastupitelstva obce a od 1.10.2006 do března 2007 pověřeným starostou obce, uvedl, že o restitučních nárocích věděl v obci každý. Svědek, jako pověřený starosta obce, se o tyto nároky zajímal více, takže věděl o obou restitučních sporech vedených u Okresního soudu Brno-venkov, věděl, na jaké pozemky byl nárok vznesen. Obžalovaný K. st. o těchto nárocích také, jako opoziční zastupitel, věděl. Tento obžalovaný také chtěl koupit sousední pozemek par.č.300/20 a radil se s novinářem P., jestli by to bylo možné. Svědek od bývalého místostarosty P. převzal veškerou agendu obce, včetně dokladů týkajících se restitučních nároků. Svědek také byl nahlízet do obou soudních spisů. Veškerá agenda pak byla předána obžalovanému J. K..

Svědék M. Č., bývalý člen obecního zastupitelstva ve stejné v době, kdy tam jako zastupitel působil i obžalovaný K. st., vypověděl, že tehdejší starosta členům zastupitelstva sdělil, že došlo k blokaci obecních a hraběcích pozemků s tím, že se s těmito pozemky nemůže manipulovat, že se nemohou prodat. Starosta vycházel ze zprávy pozemkového úřadu.

Svědék J. S., člen zastupitelstva obce v době 1998 až 2007, vypověděl, že na jednání zastupitelstva se hovořilo o restitučních nárocích s tím, že na těchto pozemcích se nesmí stavět. V té době byl členem zastupitelstva i obžalovaný K. st..

Byť obhajoba namítala nevěrohodnost svědků Š., V., V. či K. zejména s odkazem na jejich negativní vztah k obžalovanému J. K., soud o věrohodnosti těchto svědků pochybnosti neměl. Mezi těmito výpověďmi totiž soudem nebyly shledány žádné zásadní rozpory, naopak tyto výpovědi se vzájemně doplňovaly a na sebe logicky navazovaly. Zejména jsou však tyto výpovědi podpořeny níže zmíněnými zcela objektivními listinnými důkazy resp. dále komentovaným videozáznamem ze dvou veřejných zasedání zastupitelstva obce.

Ze zmiňovaných listinných důkazů jednoznačně vyplývá, že na velkou část pozemků v k.ú.obce Hajany byl uplatněn restituční nárok jednak podle zák.č.229/1991 Sbírky, jednak podle zák.č.87/1991 Sbírky. Toto zjištění krom jiného vyplývá zejména ze zprávy Pozemkového úřadu Brno-venkov (č.l. 185 - 186), z rozhodnutí tohoto úřadu ze dne 16.11.2000 č.j.PÚ 1519/91-SI/2 (č.l. 191 – 197), z rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 9.7.2002 sp.zn.29 Ca 68/2001 (č.l.219 – 226) a dále ze spisu vedeného u zdejšího soudu pod sp.zn.7C 309/92 resp. z dalšího rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 17.7.2003 (č.l. 227) či ze spisu vedeného u Okresního soudu Brno-venkov pod sp.zn.11C 1187/2003. Z výše zmíněného sdělení Pozemkového úřadu Brno-venkov (č.l. 185) je zřejmé, že

- 7 -

pokračování

2T 22/2012

všechny pozemky specifikované ve výroku tohoto rozsudku jsou zatíženy restitučním nárokem, přičemž pozemky par.č.1002, 1022, 1041, 1048, 1159 a 1164 již byly oprávněně osobě pozemkovým úřadem vydány (č.l. 197 – 191), avšak toto

rozhodnutí bylo na základě návrhu obce Hajany Krajským soudem v Brně zrušeno (č.l.219 – 226a). Tedy již od roku 1992 obec Hajany nemůže s těmito pozemky disponovat, čímž je zásadně ovlivněn jakýkoliv další rozvoj obce. Již za této situace je samo o sobě těžko uvěřitelné tvrzení obžalovaného, že jako starosta obce a člen obecního zastupitelstva o těchto restitučních nárocích resp. o řízení, které v této souvislosti probíhají, nevěděl. Ostatně toto jeho tvrzení vyvracejí nejen výše citované výpovědi svědků Z. Š., J. V., H. V., D. K., JUDr.D. S., M. Č. či J. S., ale i zcela objektivní důkazy, kterými jsou např. zápis z jednání zastupitelstva ze dne 3.1.2008 (č.l. 94 - 95), z něhož vyplývá, že na jednání zastupitelstva, jehož se účastnil i obžalovaný J. K., byly projednávány restituční nároky H. D.. Ze zápisu z 5. jednání zastupitelstva dne 16.7.2008 (č.l. 100 – 104), kterého se účastnili obžalovaní K. st., K. ml., L. V., T. V. a J. K., rovněž vyplývá, že zde byly projednávány restituční nároky resp. občané byli seznámeni s průběhem jednání o vydání majetku dědicům hraběte D.. Tvrzení obžalovaného K. st., že mu řádně nebyla předána agenda obce včetně dokladů o probíhajících restitučním řízení jednoznačně vyvrací svědek J. V.. Skutečnost, že tento svědek řádně převzal agendu obce od předchozího starosty potvrzuje nejen on, ale i např. doklad o tom, že do obou restitučních řízení dne 15.10.2007 zakládá vyznění o vypovězení plné moci Mgr.V. (č.l. 177 spisu 11C 1187/2003).Tvrzení obžalovaného K. st. o tom, že nevěděl o řízení vedeném pod sp.zn.7C 309/92 jednoznačně vyvrací doklad na č.l.117 tohoto spisu, potvrzující, že obžalovaný dne 2.6.2009 (měsíc a půl před podpisem kupních smluv) uděluje plnou moc k nahlížení do tohoto spisu JUDr.P. M.. Tedy i tato skutečnost obhajobu obžalovaného o tom, že mu předmětné doklady nebyly na základě předávacího protokolu (č.l. 67) řádně předány, jednoznačně vyvrací a zcela podporuje výpověď svědka V.. Dalším důkazem, potvrzujícím vědomost obžalovaného o vznesených restitučních nárocích je videozáznam pořízený svědkem K. a zachycující průběh veřejného jednání zastupitelstva dne 19.1.2009, kterého se účastnili obžalovaní K. st., K. ml., T. V. a L. V.. Z tohoto záznamu mimo jiné vyplývá, že v následujících čase :

03:30 (tohoto záznamu) – hovoří obžalovaný K. st. o konkrétním pozemku (stodola), který je v restituci a následně s dalšími občany hovoří o pozemcích, které v restituci nejsou. Dále hovoří o tom, že pokud je pozemek hraběnky (myšleno restituentky), který neprodala a vznesla na něj restituční nárok, tak jej nelze prodat a tento se vydá hraběnce,

11:32 – na velké katastrální mapě jsou červenou barvou označeny pozemky, na které byl také vznesen restituční nárok, kdy pozemek par.č.1002 je označen číslem 1, pozemek par.č.1001 číslem 2, pozemek par.č.1048 číslem 3, pozemek par.č.1159

- 8 -

pokračování

2T 22/2012

označením P1, přičemž v čase 12.25- 12.45 a dále 13.20 až 14.30 obžalovaný přesně označuje pozemky, na které byly vzneseny restituční nároky s tím, že s nimi nelze nijak nakládat a naopak specifikuje pozemky, které pod restituci nespádají,

25:22 – starosta uvádí, že nemíní dít stavební pozemky pouze hraběnce,

26:20 – starosta opět přesně označuje restituční pozemky,

34:45 – 36:55 – je záběr na detail restitučních pozemků,

39:20 – obžalovaný K. st. ukazuje na ostatní členy zastupitelstva s tím, že restituční nároky probírali,

40:56 – obžalovaný K. st. hovoří o žalobách po dědickém řízení, tedy nemluví pouze o jednom restitučním řízení, ale o více,

41:12 – obžalovaný K. st. opět přesně označuje restituční pozemky (par. č.1001 a 1002),

58:28 – obžalovaný K. st. uvádí, že obec nemá žádné pozemky, všechno je restituční nárok, pouze jeden pozemek, který označuje, je využitelný.

Dále zápis z 11.zasedání zastupitelstva dne 20.1.2009, kterého se účastnili obžalovaní K. st., K. ml. J. K., L. V. a T. V., potvrzuje, že v rámci projednávání zadání územního plánu byla projednávána nedostupnost některých rozvojových lokalit kvůli restitučním nárokům (č.l.108 – 118). I z tohoto veřejného zasedání byl pořízen videozáznam, kdy v čase :

- 05:35 – hovoří obžalovaný K. st. o zamítnutí využití pozemku par.č.1049 pro výstavbu, přičemž na stejné mapě, jako předchozího dne, ukazuje o jaký pozemek se jedná s tím, že okolo je restituční nárok hraběnky (pozemky par.č.1048 a 1041), který se nebude upřednostňovat.

Z uvedeného je tedy zcela zřejmé, že členové zastupitelstva tak měli velmi jasný přehled o vlastnických vztazích k pozemkům v k.ú.obce Hajany, a to jak těch, ohledně kterých byl uplatněn restituční nárok, tak i o těch, ohledně kterých tento nárok uplatněn nebyl.

Ohledně tohoto důkazu bylo obhajobou namítáno, že se jedná o důkaz nepoužitelný, neboť byl pořízen bez souhlasu obžalovaných. Tomuto závěru soud opět nemohl přisvědčit, neboť z výpovědi svědka K. vyplývá, že o pořízování záznamu obžalovaní věděli, což je zřejmé i ze samotného způsobu jeho pořízení, neboť z pozice, z jaké je celé jednání snímáno, kdy kameraman přibližuje a zase oddaluje detaily jednotlivých pozemků anebo kdy např. obžalovaný K.st.předává v čase 14:30 až 14.45 p.Z. nějaké listiny těsně u objektivu kamery,

- 9 -

pokračování

2T 22/2012

je zcela zřejmé, že se nejednalo o žádné skryté natáčení. Ostatně i kdyby tomu tak bylo, stejně by se jednalo o důkaz v trestním řízení použitelný. Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 5 Tdo 459/2007, 22 Cdo 3717/2008 nebo 30 Cdo 64/2004 totiž vyplývá, že je možné jako důkaz použít zvukový záznam, který byl pořízen soukromou osobou bez souhlasu osob, jejichž hlas je takto zaznamenán s tím, že přípustnost tohoto důkazu je nezbytné posuzovat též s ohledem na respektování

práva na soukromí. Ustanovení § 11 a 12 obč.zák.poskytují ochranu jen těm projevům fyzických osob, jež mají osobní povahu. Osobní povahu pak zpravidla nemají projevy, ke kterým dochází při výkonu povolání, při obchodní či veřejné činnosti. V daném případě se jednalo o průběh veřejného zasedání zastupitelstva, kde byly projednávány výhradně otázky týkající se obce Hajany, takže o nějakém projevu osobní povahy nemůže být vůbec řeč. K námitce, že tento důkaz nebyl v hlavním líčení proveden řádně, je možno pouze uvést, že ke způsobu provádění tohoto důkazu neměl žádný z obžalovaných ani jejich obhájce v době, kdy byl důkaz prováděn, žádné připomínky (kromě namítané obecné nepoužitelnosti tohoto důkazu).

Další skutečností potvrzující vědomost obžalovaného K. st. o vzneseném restitučním nároku je i požadavek obce Hajany adresovaný dne 10.9.2008 JUDr.S. (č.l.189) na sdělení, zda byl na pozemky par.č.300/1, 295, 300/20 a 88 vznesen restituční nárok. Přičemž z obsahu této žádosti opatřené jménem obžalovaného jako starosty obce, jakož i z organizační struktury zastupitelstva obce Hajany je zřejmé, že tuto žádost nemohl zaslat nikdo jiný, neboť tuto agendu vykonával výhradně starosta obce. Na tuto žádost bylo pozemkovým úřadem ihned odpovězeno (č.l.190) s tím, že uvedené pozemky jsou předmětem restitučního řízení. I když obžalovaný K. st. tvrdí, že o tomto dokumentu nic neví, soud jeho tvrzení nemohl uvěřit, neboť pokud pouze on sám mohl nechat poslat předchozí žádost o informaci, také on sám čekal na příslušnou odpověď a pokud by se mu jí nedostalo, svůj dotaz by zopakoval. Zde je nutno připomenout, že nešlo o žádnou bezvýznamnou žádost týkající se běžného dění v obci, ale o důležitou informaci, která měla zásadní význam pro další využití majetku obce, takže lze těžko uvěřit tomu, že ačkoliv bylo sdělení pozemkového úřadu adresováno přímo starostovi obce, nějakým záhadným způsobem by takto významné sdělení před ním svědkyně H. zamlčela. Navíc např. pozemek par.č.300/20 přímo sousedí s pozemkem obžalovaného, takže i on sám jako soukromá osoba nepochybně měl zájem na zjištění, jakým způsobem bude v budoucnu s tímto pozemkem nakládáno. Ohledně praxe odesílání a přijímání pošty vypovídala svědkyně B. H., která uvedla, že si na konkrétní korespondenci již nepamatuje, nicméně dle jejího tvrzení je možné, že předmětný dotaz zaslala na žádost některého z občanů. Této její výpovědi soud vzhledem k výše uvedenému těžko mohl uvěřit, neboť pak by jako odesílatel předmětného dotazu nebyl označen starosta obce. A těžko lze dále připustit, že by dopis státního orgánu adresovaný výhradně starostovi obce, svědkyně bez jeho vědomí předala někomu jinému. Ostatně o vědomosti obžalovaného o tomto restitučním nároku svědčí, kromě výpovědí svědků Š., V. a V., i obsah e-mailové zprávy T. P. (č.l. 861 a 862), ve které potvrzuje, že se

- 10 -

pokračování

2T 22/2012

nejméně o pozemku par.č. 300/20 s obžalovaným bavit, kdy mu sdělil, že tento nelze prodat. Vzhledem k uvedeným důkazům pak soud zamítl návrh na doplnění dokazování výsledkem svědka M. P., jednatele společnosti E. p., který údajně měl prostřednictvím obce výše uvedené informace od pozemkového úřadu vyžadovat za účelem výstavby na předmětných pozemcích, neboť pokud by nějaká firma měla takový zájem, nepochybně by takový dotaz učinila sama prostřednictvím své firemní

pošty a svým jménem. Těžko si lze představit, že ačkoliv by se mělo jednat o běžný a nejméně komplikovaný způsob učinění takového dotazu, obžalovaný se snaží tvrdit, že jednatel obchodní firmy musí nejprve dojít na obecní úřad, kde musí požádat sekretářku, aby jménem obce takový dotaz sepsala a odeslala. Stejně těžko uvěřitelné je pak další tvrzení, že ačkoliv je odpověď státního orgánu adresována přímo starostovi obce, sekretářka by ji bez jeho vědomí předala nějaké cizí osobě.

Z výše uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že obžalovaný, jako rodilý obyvatel Hajan musel vědět o dvacet let probíhajících řízeních o restitučních nárocích na značnou část pozemků v k.ú. obce, kdy se také obžalovaný účastnil setkání se zástupci rodiny D. na podzim roku 2008, kde se projednávaly jejich úmysly s případně vydanými pozemky, a jednak jako starosta a člen zastupitelstva, měl k dispozici podklady o vznesených nárocích na konkrétní pozemky, kdy tyto nároky byly na zasedání zastupitelstva opakovaně projednávány.

Za tohoto stavu pak soud zamítl návrh na doplnění dokazování výsledkem svědků V. a P. ohledně toho, jaké doklady byly v rámci předávání agendy obce obžalovanému K. st. předány, neboť tuto skutečnost dostatečně potvrdili svědci Š. a V., přičemž jejich výpovědi jsou podloženy i výše uvedenými listinnými důkazy.

Obžalovaný se dále hájil tím, že spoléhal na vyjádření JUDr.P. M.. Ani tomuto tvrzení soud přisvědčit nemohl. Dokument nazvaný Právní dispozice s majetkem OBCE HAJANY vypracovaný JUDr.P. M. dne 27.2.2009 (č.l. 431 – 432) se na základě ústní objednávky zabývá právním rozбором ve věci dispozice s aktuálním majetkem obce, přičemž však řeší pouze nevyjasněné majetkoprávní vztahy k pozemkům, ohledně nichž je tato skutečnost výslovně uvedena v listu vlastnictví č.10001 pro katastrální území Hajany. V tomto právním rozboru není ani zmínka o probíhajícím restitučním řízení, a to zřejmě jedině z toho důvodu, že vyhotoviteli tohoto dokumentu nebyly ze strany obce Hajany poskytnuty potřebné informace a podklady. Zadání tohoto právního rozboru je tak ze strany obce Hajany zcela evidentně účelové, neboť si lze opravdu jen ztěžít představit, že ačkoliv se na opakovaných schůzích zastupitelstva obce, kterých se nejprve od roku 2002 jako zastupitel účastnil obžalovaný K. st. a posléze od dubna roku 2008 i ostatní obžalovaní, několikrát projednávala nemožnost dispozice s pozemky, na něž byl uplatněn restituční nárok, jakožto naprosto zásadní věc paralyzující další rozvoj obce, tato skutečnost se v zadání objednávky vůbec neobjevuje a nejsou k tomu poskytnuty žádné podklady, a to navzdory tomu, že pouhé dva měsíce před

- 11 -

pokračování

2T 22/2012

vypracováním tohoto rozboru jsou na veřejném zasedání zastupitelstva zcela přesně tyto pozemky označeny. Je s podivem, že JUDr.M. nebyla ani sdělena informace, na kterou se sám obžalovaný dotazoval JUDr.S. dne 10.9.2008 resp.T. P.. Z uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že existence dosud probíhajícího restitučního řízení byla JUDr.M. účelově zamlčena. Tento závěr je podpořen i plnou mocí, kterou až dne 2.6.2009 uděluje obžalovaný JUDr.P. M. k nahlížení do spisu Okresního soudu Brno-venkov sp.zn.7C 309/92 (č.l.117 tohoto spisu). Z uvedeného na jedné straně vyplývá, že obžalovaný musel vědět o existenci tohoto

řízení a na straně druhé je zřejmé, že tuto skutečnost JUDr.M. zřejmě zjistil teprve až po nahlédnutí do příslušného spisu. Pak je nutno si položit otázku, z jakého důvodu pak nebyl dokument z 27.2.2009 doplněn o nové skutečnosti, které JUDr.M. zjistil studiem obou restitučních řízení vedených u Okresního soudu Brno-venkov, ač tato zjištění měla nepochybně zásadní vliv na dispozici s majetkem obce Hajany. Za daného stavu věc pak soud zamítl návrh na doplnění dokazování výsledkem svědka J. B., jednatele společnosti L.cz, která měla být smluvním partnerem obce ohledně zpracování územního plánu, neboť výslechem tohoto svědka by na nahlížení soudu na průkaznost onoho právního rozboru nic nezměnil. Navíc tvrzení obhajoby, že to byl právě tento svědek, který zabezpečil najmutí JUDr.M., je v rozporu s výpovědí obžalovaného na č.l. 518, kde uvádí, že to byl on, kdo JUDr.M. předal veškeré podklady a požádal ho o zpracování rozboru ohledně majetku obce.

O účelovosti veškerého postupu vedoucího k prodeji předmětných pozemků svědčí i obsah obou kupních smluv, ve kterých v č.l.IV.obžalovaný K. st. za obec Hajany prohlašuje, že k předmětu smluv nebyl uplatněn žádný nevypořádaný restituční nárok.

K předmětnému restitučnímu nároku obhajoba dále namítala, že ve spisovém materiálu tento není založen. K této námitce je možno uvést, že existence tohoto nároku vyplývá jednoznačně nejen ze sdělení pozemkového úřadu, ale i z příslušných rozhodnutí tohoto úřadu, která by bez uplatnění tohoto nároku nemohla být vydána, nehledě na to, že předmětná rozhodnutí byla také předmětem přezkumu jak Městským soudem v Praze (č.l.212 – 218), tak i Krajským soudem v Brně (č.l.219 – 226a). V tomto směru je dále nutno odkázat na rozhodnutí Ústavního soudu ČR ze dne 22.3.2007 sp.zn.III ÚS 630/06, z něhož mimo jiné vyplývá, že ustanovení § 5 odst.3 zákona o půdě platilo ode dne, kdy tento zákon nabyl účinnosti, a povinným osobám bylo zakázáno převádět věci na jiné osoby bez ohledu na to, zda byl uplatněn nárok na vydání či nikoliv.

Dále obhajoba namítala, že v daném případě již vlastně žádný restituční nárok ke shora specifikovaným pozemkům neexistuje, neboť na základě rozhodnutí Okresního pozemkového úřadu ze dne 6.6.2000 došlo vlivem provedených pozemkových úprav k tomu, že obec Hajany pozbyla vlastnické právo k předmětným pozemkům označeným původními parcelními čísly a následně získala vlastnické právo k pozemkům, jejichž nová par.č. jsou uvedena ve výroku tohoto rozhodnutí.

- 12 -

pokračování

2T 22/2012

Tím se stala tzv. originárním vlastníkem uvedených pozemků, na něž tak nemohl být žádný restituční nárok uplatněn.

Dle názoru soudu tato argumentace správná není. Zejména je nutno upozornit na základní skutečnost, kterou obhajoba pomíjí. Při rozhodování o skutku, který je předmětem žalobního návrhu, soud otázku vlastních restitucí neřeší. Předmětem obžaloby je totiž pouze fakt, zda obžalovaný jako veřejný činitel vykonával svoji pravomoc v rozporu se zákonem a zda tímto jednáním způsobil některý z následků uvedených v § 158 trestního zákoníku, jinými slovy, zda v konkrétním případě jako

volený zástupce obce vědomě porušil blokační ustanovení § 5 odst.3 zákona o půdě a jinému tak opatřil neoprávněný prospěch. Za tohoto stavu věci pak byl zcela nadbytečný požadavek obhajoby na provádění dokazování dotazníkem ke zjištění příslušnosti hraběnky D. k německému národu na č.l. 130 - 131 spisu zdejšího soudu sp.zn. 11C 1187/2003, neboť jednak tato otázka nesouvisí s tím, co je obžalovaným kladeno za vinu, ale hlavně již byla jednoznačně vyřešena rozhodnutím Krajského soudu v Brně ze dne 9.7.2002 sp.zn.29Ca 68/2001 (viz str.4 až 5 odůvodnění tohoto rozhodnutí). To, že obhajoba dokonce z tohoto dotazníku zcela nesmyslně požadovala konstatování bodu 9, který se vztahuje k tomu, zda hraběnka D. vykonávala vojenskou službu, není třeba nijak dále komentovat. Stejně tak byl zcela nadbytečný výslovný požadavek obhajoby na provádění důkazu privatizačním projektem ohledně zámečku v Hajanech z č.l.118 – 127 téhož spisu, nehledě na to, že tato nemovitost není vůbec předmětem obžaloby a navíc již byla oprávněné osobě vydána pravomocným rozhodnutím pozemkového úřadu. Výše uvedená argumentace obhajoby v podstatě znamená, že každá povinná osoba si podle svého uvážení může určit, zda je nárok oprávněné osoby důvodný či nikoliv a podle tohoto svého uvážení pak s pozemky, na které byl vznesen restituční nárok, nakládat, což samozřejmě není možné, protože pak by blokační ustanovení § 5 odst.3 zákona o půdě bylo zcela zbytečné.

Byť tedy dle názoru soudu není třeba nějak do podrobností zkoumat oprávněnost podaného restitučního nároku, je možno k námitce obhajoby uvést následující. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu ČR ale i soudů obecných je nutno nároky podle zák.č. 229/1991 Sbírky považovat za nároky primární, a to i za cenu zásahu do již provedených majetkoprávních posunů. Jakýkoliv jiný výklad by totiž činil blokační ustanovení § 5 odst.3 tohoto zákona bezcenným (viz např.III.ÚS 630/06, IV.ÚS 195/97 či 28Cdo 1347/2009). Z těchto rozhodnutí dále jednoznačně vyplývá, že se jedná o právní předpis, který má zcela specifickou povahu, která je dána úkolem, který tento předpis sleduje. Tohoto účelu by nemohlo být dosaženo, pokud by nezměnil úpravu některých typických občanskoprávních institutů, jako je dědění či vydržení, kdy při výkladu těchto institutů předpokládá překročení jejich občanskoprávního rámce. Z uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že nároky podle zákona o půdě mají přednost před např. vydržením, které je také jedním ze způsobů originárního nabytí vlastnického práva. Vlastnické právo se nabývá originárně i např. příklepem podle zák.č.26/2000 Sbírky o veřejných dražbách, přičemž z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn.21Cdo 1405/2009 vyplývá, že smlouvy uzavřené mezi

- 13 -

pokračování

2T 22/2012

povinnou osobou a dražebníkem o provedení veřejné dobrovolné dražby podle § zák.č.26/2000 Sb. je třeba považovat za neplatné právní úkony, jimiž je s nemovitostí nakládáno v rozporu s povinnostmi, které povinné osobě ukládá ustanovení § 5 odst.3 zák.č.229/1991 Sb.. Dalším ze způsobů originálního nabytí vlastnického práva je nabytí ze zákona např. podle § 1, § 2 a § 2a zák.č.172/1991 Sbírky o přechodu věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, avšak např. podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn.2 Cdon 153/96 pokud do vlastnictví obce přešly věci podle tohoto zákona, stalo se tak se všemi právy a povinnostmi, které se k tomuto majetku vztahují, včetně povinnosti věc vydat např. podle § 4 odst.1 zákona resp.

podle § 5 odst.1 zák.č.87/1991 Sb.. Z odůvodnění rozhodnutí Okresního pozemkového úřadu ze dne 16.11.2000 č.j.PÚ 1519/91-SI/2 (č.l. 194) jednoznačně vyplývá, že pozemkům, jejichž vlastníkem byla obec Hajany ke dni 24.6.1991, po provedení pozemkových úpravy odpovídají pozemky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí – tedy s již novým parcelním číslem, což ostatně v rámci svého výsledku potvrdila i pracovnice pozemkového úřadu JUDr.S., která také uvedla, že pozemkové úpravy nemají na probíhající restituční řízení žádný vliv, neboť v tomto případě šlo pouze o přečíslování pozemků s tím, že stejně jako u pozemků církevních tak i u pozemků restitučních je snaha v rámci pozemkových úprav zachovat původní umístění a výměru. Takže vzhledem k výše uvedeným skutečnostem zde není jediného důvodu se domnívat, že restituční nárok k těmto pozemkům provedením pozemkových úprav zanikl. Tento závěr by byl zcela v rozporu s dosavadní rozhodovací praxí jak soudu ústavního tak soudů obecných. Ostatně tento názor nezastává ani pozemkový úřad, který vydal předmětné rozhodnutí a ani Krajský soud v Brně, který se problematikou restitučních nároků pod sp.zn.29 Ca 68/2001 (č.l.219 – 226) rovněž zabýval. Tento názor rovněž nezastával ani právní zástupce obce Hajany v rámci probíhajících řízení o vydání nemovitostí v k.ú.obce Hajany, nezastával jej ani žádný z obhájců obžalovaných v přípravném řízení, ani u hlavního líčení dne 26.9.2011. Tento názor nezastával ani JUDr.M., který se o pozbytí restitučních nároků v důsledku pozemkové úpravy ve svém právním rozboru nijak nezmiňuje. Pokud by z tohoto závěru JUDr.M. vycházel, zřejmě by se jeho právní rozbor neprodleně objevil jak v příslušném správním spisu pozemkového úřadu, tak v obou restitučních sporech projednávaných Okresním soudem Brno-venkov, neboť by to mělo zásadní vliv na případné rozhodnutí v těchto věcech resp. obžalovaný by touto skutečností argumentoval hned v přípravném řízení, neboť tato skutečnost by měla rovněž zásadní vliv na posouzení jeho trestní odpovědnosti. Z uvedeného tedy současně vyplývá, že obžalovaný nemůže svoji účast na rozhodování o prodeji předmětných pozemků v květnu roku 2009 opřít o přesvědčení, že v dané době již žádný restituční nárok neexistoval.

Nadto z již výše citovaného odůvodnění rozhodnutí Krajského soudu v Brně, tak i z rozhodnutí pozemkového úřadu, kdy jedno z těchto rozhodnutí již nabylo právní moci, je zřejmé, že restituční nároky jsou oprávněné.

- 14 -

pokračování

2T 22/2012

Ze zápisu z 16.zasedání zastupitelstva dne 18.5.2009 (č.l.242), je pak již zřejmé, že obžalovaný (č.l.249) jako zastupitel obce odsouhlasil prodej předmětných pozemků.

Z kupních smluv ze dne 17.7.2009 (č.l.146 – 154) vyplývá, že ve formě notářských zápisů č. NZ 198/2009, NZ 199/2009 byly toho dne předmětné pozemky prodány z části (pozemky par.č.1291, 225/2, 226/7, 1001, 379/2, 1165 a čtyři pětiny pozemku par.č.1002) společnosti J. P., a. s., za kupní cenu 6.343.150,- Kč a z části (pozemky par.č. 1309, 300/18, 300/20, 1041, 1022, 300/19, 1159, 300/1, 1048 a jedna pětina pozemku par.č.1002) JUDr. J.V. za kupní

cenu 2.256.850,- Kč, přičemž v čl.IV těchto smluv (č.l.149 a 153) prodávající obec Hajany prohlašuje, že k předmětu těchto smluv nebyl uplatněn žádný nevypořádaný restituční nárok.

Uvedené skutečnosti tedy jednoznačně prokazují, že obžalovaný jako starosta obce a člen obecního zastupitelstva při vědomí uplatněného restitučního nároku odsouhlasil prodej předmětných pozemků navzdory tomu, že mu bylo známo blokační ustanovení § 5 odst.3 zákona o půdě, přičemž obci tímto jednáním opatřil značný prospěch rovnající se prodejním cenám těchto pozemků. Provedenými důkazy byla prokázána vědomost obžalovaného ohledně vznesených restitučních nároků na předmětné pozemky, a to jednak proto, že :

- stejně jako ostatní dlouholetí obyvatelé obce Hajany o dvacet let probíhajících restitučních řízení prostě vědět musel,
- jako zastupitel obce a její starosta měl k dispozici všechny podklady týkající se vznesených restitučních nároků na konkrétní pozemky,
- obžalovaný byl přítomen setkání s oprávněnými osobami resp. s jejich zástupci na podzim roku 2008, kde byly probírány úmysly rodiny D. ohledně dalšího nakládání s vydanými pozemky,
- obžalovaný se účastnil zasedání zastupitelstva obce, kde byly tyto nároky opakovaně projednávány,
- obžalovaný měl v úmyslu zakoupit pozemek, který sousedí s jeho pozemkem.
- obžalovaný činil dotaz na pozemkový úřad ohledně některých pozemků, zda jsou zatíženy restitučním nárokem.

V obžalobě bylo takto prokázané jednání obžalovaného kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) trestního zákona č. 140/1961 Sb., účinného do 31. 12. 2009.

Tohoto trestného činu se dopustí veřejný činitel, který v úmyslu způsobit jinému škodu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu (§ 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona účinného do 31.12.2009).

Objektem tohoto trestného činu je zájem státu na řádném výkonu pravomoci veřejných činitelů, který je v souladu s právním řádem, a na ochraně práv a

- 15 -

pokračování

2T 22/2012

povinností fyzických a právnických osob. K naplnění jeho skutkové podstaty se vyžaduje, aby se činu dopustil speciální subjekt – veřejný činitel. Z hlediska zavinění musí úmysl pachatele zahrnovat kromě jednání i úmysl způsobit jinému škodu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch.

V řízení tedy bylo nutno zjistit, zda se takto prokázaného jednání obžalovaný dopustil jako veřejný činitel ve smyslu ustanovení § 89 odst.9 trestního zákona účinného do 31.12.2009. Jednání obžalovaného bylo nutno posuzovat podle zákona

účinného v době spáchání tohoto jednání, neboť pozdější právní úprava není pro obžalovaného příznivější.

Podle § 89 odst.9 trestního zákona je veřejným činitelem volený funkcionář nebo jiný odpovědný pracovník orgánu státní správy a samosprávy, soudu nebo jiného státního orgánu nebo příslušník ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru, soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti, sepisování exekutorských zápisů a při činnostech vykonávaných z pověření soudu podle zvláštního právního předpisu, pokud se podílí na plnění úkolů společnosti a státu a používá přitom pravomoci, která mu byla v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů svěřena.

O tom, že obžalovaný byl voleným funkcionářem orgánu samosprávy není pochyb, neboť orgány samosprávy jsou podle zákona o obcích mimo jiné i obecní zastupitelstvo a starosta. O tom, že se tyto osoby podílejí na plnění úkolů společnosti a státu rovněž není pochyb. Již podle § 2 odst.2 zákona o obcích ve znění zák.č.169/2008 resp.298/2008 Sbírky (účinného v roce 2009) obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.Podle § 84 odst.1 citovaného zákona zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce (§ 35 odst. 1) a podle odst.2 písm.x) § 84 téhož zákona je zastupitelstvu vyhrazeno plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem. Ke splnění těchto úkolů jsou orgány obce pochopitelně nadány také příslušnými pravomocemi. Jak vyplynulo z obsahu výše zmíněných důkazů, zejména ze zápisů ze zasedání zastupitelstva, tyto své pravomoci zastupitelstvo vykonávalo např. právě v souvislosti s řešením územního rozvoje obce, kdy rozhodovalo o právech a povinnostech majitelů pozemků v k.ú.obce Hajany v souvislosti s vypracováním územního plánu. Těžko je možno přisvědčit argumentaci obhajoby, že v rámci pravomocí obecního zastupitelstva absentuje prvek rozhodování ve vrchnostenském slova smyslu. Vždyť pouhé nahlédnutí např. právě do zápisu z 11.zasedání zastupitelstva obce Hajany konaného dne 20.1.2009 (č.l.111 až 117) jednoznačně dokazuje, že zastupitelstvo zde rozhodovalo o celé řadě žádostí občanů obce o zanesení jejich pozemků do územního plánu obce, přičemž tyto žádosti byly z velké části zamítnuty a tím bylo právě na základě vrchnostenského rozhodnutí zastupitelstva občanům znemožněno další možné využití jejich nemovitého majetku. Rovněž není pravdou tvrzení obhajoby, že pouhá dispozice s majetkem obce vylučuje trestní odpovědnost voleného člena zastupitelstva (k tomu např. viz. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR

- 16 -

pokračování

2T 22/2012

sp.zn. 4 Tz 17/2000 nebo 3Tdo 570/2002). K tvrzení obhajoby, že v rámci nakládání s jakýmkoliv majetkem ať již státním, obecním nebo jiným je vzájemné postavení subjektů těchto majetkoprávních vztahů naprosto rovné, je pak možno uvést, že v daném případě nešlo o „ jakékoliv „ nakládání s majetkem, ale o zcizení majetku v rozporu se zákonem. Ostatně k tvrzené rovnosti účastníků majetkoprávních vztahů, kdy jedním ze subjektů tohoto vztahu je obec, lze obecně odkázat např. na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR Cdo 4255/2009, dle kterého obec ani jakožto účastníka soukromoprávního vztahu nelze vyjmout z požadavků kladených na správu věcí veřejných. Obec jako veřejnoprávní korporace má při

nakládání se svým majetkem určité zvláštní povinnosti vyplývající z jejího postavení jakožto subjektu veřejného práva.

Z výše uvedených důkazů pak vyplývá, že obžalovaný jako starosta a zastupitel obce tuto svoji pravomoc vykonával v rozporu se zákonem. Kromě obecné povinnosti řídit se při výkonu samostatné působnosti zákonem či právními předpisy vydanými na základě zákona upravené v § 35 odst. 3 písm.b) zákona o obcích, totiž podle již zmíněného ustanovení § 84 odst.2 písm.x) téhož zákona má zastupitelstvo plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem, za který je možno nepochybně označit i zákon o půdě v podobě ustanovení § 5 odst.3, podle kterého musí povinná osoba (v tomto případě obec Hajany potažmo obecní zastupitelstvo) s nemovitostmi až do jejich vydání oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře a ode dne účinnosti tohoto zákona nemůže tyto věci, jejich součásti a příslušenství převést do vlastnictví jiného.

Důkazy výše podrobně rozebranými je pak prokázáno, že obžalovaný jako veřejný činitel v úmyslu opatřit jinému prospěch, vykonával svou pravomoc v rozporu se těmito zákonnými normami. Obžalovaný zcela evidentně jednal v úmyslu přímém ve smyslu ustanovení § 4 písm.a) trestního zákona, neboť věděl, že shora popsaným jednáním porušuje zákon a takto jednal s přímým úmyslem prodejem předmětných pozemků opatřit obci prospěch. Shora popsaným jednáním tak po stránce objektivní i po stránce subjektivní naplnil všechny zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění zákona č. 52/2009 Sbírky účinného do 31. 12. 2009, přičemž právě výše opatřeného prospěchu je okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby ve smyslu ustanovení § 88 odst.1 téhož trestního zákona.

Vzhledem k výše rozvedené důkazní situaci pak soud zamítl návrh na doplnění dokazování výslechem svědků V., neboť tito již byli řádně vyslechnuti a obhajoba ani neuvedla, v jakém směru by bylo třeba jejich výslech doplnit. Zamítnut byl dále i návrh na doplňující výslech JUDr.S., neboť i tato svědkyně již byla velmi podrobně vyslechnuta. Ohledně svědka JUDr.K. soud po provedeném dokazování ve dnech 15.2. a 21.2. upustil od jeho výslechu, neboť důkazní situace je dle názoru soudu dostačující pro rozhodnutí. Ostatně obžalovaný v rámci své výpovědi argumentuje pouze právním posudkem JUDr.M. nikoliv JUDr.K.,

- 17 -

pokračování

2T 22/2012

který ostatně žádný posudek nevypracoval. Obžalovaný dokonce uvedl, že JUDr.K. mu sdělil, že dané problematice až tak nerozumí a odkázal jej na někoho jiného (č.l. 518). Soud dále zamítl návrh zmocněnce na doplnění dokazování výslechem JUDr.V., Ing.J. S. či J. N. k tomu, zda dražby, na základě kterých byly předmětné nemovitosti dále prodány třetím osobám nebyly simulované, neboť výpovědi těchto osob se bezprostředně nevztahují k předmětu obžaloby, ale až k následné další manipulaci s prodanými pozemky, což lze konstatovat i ohledně výslechu dalších deseti osob, které předmětné pozemky následně koupily. Rovněž

vyžádání protokolů o všech dobrovolných dražbách nemá bezprostřední vztah k tomu, co je obžalovaným kladeno za vinu.

Oproti podané obžalobě soud pouze upravil skutková zjištění tak, že obžalovaného uznal vinnými pouze odsouhlasením prodeje těch pozemků, které jsou uvedeny v již několikrát opakovaném rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 16.11.2000 č.j.PÚ 1519/91-SI/2, ohledně nichž nemohou být žádné pochybnosti o tom, že právě o těchto pozemcích obžalovaný musel vědět stejně jako musel vědět o restitučním nároku stran pozemku par.č.300/20, který jednak přímo sousedí s pozemkem obžalovaného a ohledně kterého činila obec dotaz na pozemkový úřad. Výše opatřeného prospěchu je pak dána součtem kupních cen výše uvedených pozemků, nicméně ohledně části pozemků není v kupních smlouvách jejich hodnota uvedena, a proto soud musel v případě těchto pozemků vycházet ze znaleckého posudku na č.l.159 – 172. Vzhledem k tomu, že předmětnými smlouvami byly pozemky prodány za částky vyšší než jak jsou stanoveny v předmětném posudku, není výše opatřeného prospěchu stanovena přesným výpočtem ale pouze hodnotou více jak 8.000.000,-Kč, což však na otázku viny či ukládaných trestů nemá žádný vliv.

Tvrzení obžalovaného, že motivem jeho jednání bylo přinést prospěch obci, na jeho trestní odpovědnosti nic nemění. Navíc v konečném důsledku, bude-li obce muset předmětné pozemky oprávněné osobě vydat anebo jiným způsobem vypořádat restituční nárok, nelze vyloučit, že postup obžalovaného byl pro obec naopak značně nevýhodným, neboť ač byly uvedené pozemky prodány v průměru za částku 118,-Kč za m², hodnota těchto pozemků má nyní dosahovat ceny 1.790,-Kč za m², tedy pátnáctinásobné hodnoty. Bude-li tedy oprávněná osoba požadovat náhradu v této hodnotě, povede to k zásadnímu zadlužení obce, neboť již v době prodeje pozemků obžalovaný věděl, že budou v územním plánu určeny k občanské zástavbě.

V této souvislosti je třeba ještě reagovat na návrh obhajoby, aby byl předmětný skutek případně postoupen příslušnému orgánu k projednání, a to s ohledem na zákon č.39/1993 Sbírky o pokutách a kaucích za nedodržování zákonů upravujících transformaci zemědělských družstev a nápravu majetkových křivd v oblasti vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, který v § 2 upravuje skutkovou podstatu správního deliktu, kterého se dopustí ten, kdo nemovitosti nebo

- 18 -

pokračování

2T 22/2012

jiný zemědělský majetek podléhající právním předpisům o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, jeho součástí nebo příslušenství neoprávněně převede do vlastnictví jiného.

Tento návrh však soud akceptovat nemohl, neboť byť je jednání, pro které byla podána obžaloba upraveno i v jiném předpise než je trestní zákon, pro posouzení toho, zda se jedná o správní delikt či trestný čin, je v daném případě vždy rozhodující, zda takové jednání splňuje požadavky ustanovení § 3 trestního zákona účinného do 31.12.2009. V této souvislosti je možno zmínit celou řadu přestupků,

jejichž skutkové podstaty se zcela nebo z převážné míry shodují se skutkovými podstatami trestných činů (např. přešupek na úseku podnikání podle § 24 odst. písm.b) zák.č.200/1990 Sb. – trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 trestního zákona, přešupek na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániami podle § 1 písm.f) zák.č.200/1990 Sb. – trestný čin podávání alkoholických nápojů mládeži podle § 218 trestního zákona, přešupek proti občanskému soužití podle § 49 odst.1 písm.b) zák.č.200/1990 Sb. - trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 trestního zákona apod.)

Podle § 3 odst.1 trestního zákona je trestným činem pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně. Podle odst.2 čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu. Podle odst.4 je stupeň nebezpečnosti činu pro společnost určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

V daném případě nelze přehlédnout, že tohoto jednání se obžalovaní dopustili v úmyslu přímém a po zralé úvaze. Nejednají se tedy z jejich strany o nějakou nedbalost. Význam chráněného zájmu je dán právě zásadní důležitostí zákona o půdě, kterým se demokratická společnost snaží alespoň zmírnit následky minulých majetkových a jiných křivd, a který má jako legesspecialis své výrazné postavení v českém právním řádu, což ostatně dokumentují výše citovaná rozhodnutí ústavního či obecných soudů. V daném případě nešlo o zcizení jedno či několika pozemků, ale o velké množství pozemků o značných výměrách. Obžalovaní si museli být také vědomi případných následků spojených s povinností vydat předmětné pozemky oprávněné osobě. Obžalovaní již v době, kdy prodej schválili, věděli, že se jedná o pozemky, které budou určeny k občanské zástavbě, přičemž i po prodeji pozemků činili další kroky k tomu, aby na předmětných pozemcích tato výstavba začala. Přitom si museli být vědomi toho, jaké zásadní komplikace tímto postupem způsobí nejen oprávněné osobě, ale i obci a všem nynějším „ majitelům „ předmětných pozemků v případě, že bude rozhodnuto o povinnosti předmětné pozemky vydat. Další skutečností, která zvyšuje společenskou nebezpečnost jednání obžalovaných je výše opatřeného prospěchu, který, jak již bylo řečeno, šestnáctkrát převyšuje dolní hranici značného prospěchu. V této souvislosti je možno uvést názorný příklad nerovnosti před zákonem, pokud by pachatel jednání, kterým se jako veřejný činitel

- 19 -

pokračování

2T 22/2012

zúčastní protizákonného zcizení pozemků v hodnotě 8 mil.korun, avšak bude případně postižen pouze za správní delikt pokutou do výše 25.000,-Kč, na rozdíl od pachatele, který např. ztíží výkon exekučního rozhodnutí tím, když prodá ledničku v hodnotě 4.000,-Kč, která je pořád jeho majetkem, avšak byla zahrnuta do soupisu v rámci tohoto výkonu, a tím bude ohrožen trestem odnětí svobody až na pět let. Anebo osoba, která se např. jen pokusí o podvod, kterým by jiného obohatila o částku do 5.000,-Kč, za což by jí hrozila pokuta do 15.000,-Kč ve srovnání s obžalovaným, který jiného obohatil o částku více jak šestnáctisetnásobně vyšší, avšak by byl ohrožen pokutou pouze do výše 25.000,-Kč.

Ze všech těchto důvodů tedy soud dospěl k závěru, že shora popsané jednání obžalovaného nelze posoudit pouze jako správní delikt, ale jako trestný čin.

K osobě obžalovaného bylo soudem zjištěno, že byl dosud 2x soudně trestán, avšak k těmto odsouzením již nelze přihlížet. Obžalovaný nebyl projednáván pro přestupek.

Všechny uvedené skutečnosti bral soud v úvahu při rozhodování o druhu a výši trestu. Hodnotil přitom polehčující resp. přitěžující okolnosti. Obžalovanému polehčovalo, že je na něj nutno pohlížet jako na osobu soudně netrestanou. V zákoně vyjmenovaných přitěžujících okolnostech soud neshledal, nicméně nelze přehlédnout, že výše opatřeného prospěchu šestnáctkrát překračuje dolní hranici značného prospěchu ve smyslu ustanovení § 89 odst.11 trestního zákona, což samozřejmě společenskou nebezpečnost jeho jednání zvyšuje. Přehlédnout nelze ani poměrně zásadní roli obžalovaného v celé trestní věci, kdy jako starosta obce v podstatě celý prodej předmětných pozemků zorganizoval a řídil. Po zhodnocení všech okolností spáchané trestné činnosti, její společenské nebezpečnosti, jakož i skutečností zjištěných k osobě obžalovaného a možnostem jeho nápravy pak soud dospěl k závěru, že na něj postačí působit trestem odnětí svobody uloženým při spodní hranici zákonné trestní sazby ustanovení § 158 odst.2 trestního zákona – tedy trestem odnětí svobody v trvání 3 roků a 8 měsíců.

Výše uloženého trestu jej ze zákona činí nepodmíněným, a proto jej soud pro jeho výkon zařadil do věznice s ostrahou, neboť mu byl uložen trest za úmyslnou trestnou činnost ve výměře převyšující dva roky.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do **osmi** dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu Brno-venkov. Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost

- 20 -

pokračování

2T 77/2011

kteréhokoliv výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se přímo dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku. Může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícímu rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí. Odvolání musí být odůvodněno ve lhůtě osmi dnů ode

dne doručení opisu rozsudku tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Právo podat odvolání nemá osoba, která se tohoto práva výslovně vzdala.

V Brně dne 26.března 2012